

Hliva ustricovitá

Pleurotus ostreatus

Hliva kráľovská

Pleurotus eryngii

Hliva buková

Pleurotus pulmonarius

Hliva je drevokazná huba, ktorej popularita stále rastie. Platia pre ňu všetky dietetické a liečivé vlastnosti popísané všeobecne u drevokazných hub. Hliva sa u nás vyskytuje v prírode, plodnice môžeme nájsť v októbri a novembri, menej v apríli. Z toho vyplýva, že ide o hubu pomerne chladnomilnú. Intenzívny spôsobom ju pestujeme na slame vo vreciach, extenzívne vonku na pňoch listnatých drevín. Pestovanie hlivy je pomerne jednoduché a zvládne ho takmer každý. Taktiež potreby na pestovanie sú pre väčšinu pestovateľov ľahko dostupné. Preto sa hliva teší veľkému záujmu amatérskych pestovateľov. Výnosy hlivy dosahujú 20 - 30% hmotnosti substrátu.

INTENZÍVNE PESTOVANIE HLIVY

Potreby na pestovanie

Rezaná alebo drvená pšeničná, žitná, repková slama, piliny alebo drevná štiepka, PE (polyetylénové) vreca, sadba hlivy.

Priestory na pestovanie

Miestnosť s teplotou od 8 °C do 18 °C (ideálne 13 °C), s rozptýleným svetlom (nie priame slnečné žiarenie), možnosťou udržovať vyššiu vlhkosť vzduchu (asi 75%) a vetrať (napr. pivnice s oknom, garáže, haly, bývalé stajne, maštale, šopy, severná strana budovy, pod stromami, kríkmi atď.).

Príprava substrátu

Používame piliny alebo slamu (kvalitnú, suchú, bez prítomnosti plesní). Slamu alebo piliny nasypeme do silného PE vreca, stlačíme ju a zalejeme horúcou vodou tak, aby bola všetka slama ponorená a vrece uzavŕime špagátom. Vodu vo vreci necháme 12 hodín a potom urezeme spodné rohy a necháme vodu vytieciť. Pokiaľ nemáme vrece zo silného PE, môžeme slamu spařiť vo vhodnej nádobe, prípadne namočenú slamu môžeme spařiť v hrnci na zemiaky. Preparénu slamu vysypeme na čistú fóliu a necháme vychladnúť na teplotu asi 25 °C.

Očkovanie sadbou

Sadbú vo vrecku tlakom ruky rozdrobíme. Vychladnutú slamu premiešame so sadbou a všetko vrátime naspať do vreca a stlačíme. Potom vrece opäť uzavŕime špagátom. Jedným litrom sadby naočkujeme asi 25 kg mokrej slamy (substrátu) - t.j. asi dve vreca s priemerom 30 cm a výškou 70 cm. Vreca narežeme rezmi v dĺžke asi 1 - 2 cm v množstve 10 - 20 rezov na jednom vreci.

Rast podhubia

Vrece s naočkovaným substrátom uložíme do miestnosti (v tejto fáze nie je dôležité, či je v miestnosti svetlo alebo tmá, nie je vhodné, aby na vreca svietilo slnko) s teplotou okolo 22 °C, maximálne 30 °C. Podhubie prerastá substrátom najlepšie pri 27 °C. Dobre spracovaný substrát je pri optimálnej teplote prerastený za 14 dní. Pri nižších teplotách prerastá dlhšie. Či je substrát prerastený poznáme podľa rovnomerne zbeleného povrchu. Ak sa vo vreci objaví iná plesň, znamená to, že sme slamu zle ošetrili, prípadne nebola dodržaná dostatočná hygiena pri očkovane.

Rast plodníc

Cez otvory vo vreci začnú vyrastať plodnice. Plodnice rastú v trsoch a postupne v niekoľkých vlnách.

V domácich podmienkach zberáme 3 - 6 úrod, ktoré by mali v optimálnych podmienkach prebehnuť za 3 - 6 mesiacov. Priestory dobre vetráme a vlhkosť vzduchu prípadne zvyšujeme kropením podlahy. Pokiaľ majú plodnice dlhé nožičky a malé klobúky, znamená to nedostatok čerstvého vzduchu, prípadne svetla.

Zber plodníc

Trsy plodníc zberáme vždy celé, bez ohľadu na to, že sú v trsoch malé plodničky. Zberáme vždy vylomením trsu z vreca.

EXTENZÍVNE PESTOVANIE HLIVY

Extenzívne pestovanie hlivy je veľmi jednoduchý spôsob pestovania. Výhodou je dlhodobé plodenie, dekoratívnosť hub na záhrade a jednoduchá likvidácia kmeňov alebo pňov listnatých stromov.

Potreby na pestovanie

Čerstvo zrezané, zdravé kmene živých listnatých stromov (najlepšie orech, topol, vrba alebo buk), prípadne pne týchto stromov. Sadba hlivy ustricovitej, polyetylénové vreca, parafín alebo štepársky vosk, štepárska páska.

Miesto pestovania

Vlhkejšie tienisté miesto v záhradke (nie je vhodné priame slnečné svetlo).

Príprava kmeňov

Kmene narežeme na dĺžku 20 - 50 cm, kratšie kmene rýchlejšie prerastú podhubím, je však nutné ich osadiť do vlhkejších miest. Ak budeme očkovať zárezy alebo otvory, doporučujeme dĺžku kmeňa okolo 50 cm a rýchlosť prerastania môžeme ovplyvniť vzdialenosťou otvorov alebo zárezov. Kmene používame s kôrou.

Očkovanie sadbou

(najvhodnejšie je očkovať v letnom období)

Sadbú sa očkujeme na rezných plochách kmeňov tak, že na dno polyetylénového vreca nasypeme sadbu a na sadbu reznu plochou postavíme kmeň. Ak sú kmene dlhšie, dáme na hornú reznu plochu zase sadbu a prekryjeme fóliou. V prípade, že sú kmene kratšie, môžeme ich dať do vreca na seba viac a spojiť klincami. Sadbu nasypeme aj medzi rezné plochy. Do zárezov očkujeme tak, že kmeň narežeme pilou do 1/3 a striedavo z jednej i druhej strany kmeňa. Do zárezov natlačíme sadbu a potom ich prekryjeme štepárskou páskou tak, aby sadba nevysychala. Do otvorov vyvŕtaných po obvode očkujeme tak, že do nich natlačíme sadbu a otvor zatrieme štepárskym voskom alebo zalejeme parafínom. Môžeme použiť gumovú zátku.

Naočkované kmene vždy ukladáme do perforovaných PE vriec, ktoré hore zaviažeme špagátom. Pne očkujeme rovnako ako kmene. Po zaočkovaní ich prekryjeme fóliou na udržanie vlhkosti a fóliu zatažíme nejakým ľahko dostupným materiálom (dosky, zemina...), čím zabráníme prehriatiu pňa pri priamom slnečnom svetle. Naočkované drevo taktiež nesmie zostať na priamom slnečnom svetle. Do vyschnutého, starého alebo chorého dreva neočkujeme!

Prerastanie kmeňov podhubím

Podhubie prerastá najlepšie pri teplote okolo 20 až 25 °C. Doba prerastania je 2 - 4 mesiace podľa vzdialosti očkovacích miest a tvrdosti dreva.

Uloženie kmeňov k plodeniu

Prerastené kmene vyberieme z vriec a zakopeme horizontálne (ležmo) do zeme tak, aby 2/3 boli v pôde a 1/3 nad povrhom. Vyberáme tienisté miesto s vlhkou pôdou. V mieste však nesmie byť vysoká hladina spodnej vody, pretože podhubie pod vodou v krátkom čase odumiera. Z prerastených pňov odstránime fóliu. V dobe sucha okolo kmeňov zalievame a pôdu udržujeme stále vlhkú.

Tvorba plodníc

Takto pripravené kmene plodia na jar a na jeseň, niekedy i po výraznejšom ochladení v lete a pri miernom priebehu zimy. Prvý rok býva väčšinou úroda slabšia, najsilnejší je druhý a tretí rok, potom úrodnosť opäť klesá. Mäkké drevo plodi 3 - 6 rokov, tvrdé drevo 5 - 10 rokov. Potom môžeme rozloženie kmene skompostovať.

Skladovanie plodníc

Plodnice hlivy môžeme skladovať v chladničke pri teplote do + 4 °C maximálne 5 dní. Plodnice ukladáme lupeňmi smerom hore.

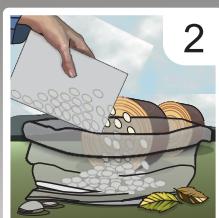
Využitie plodníc

Plodnice hlivy je možné použiť vo všetkých úpravách v akých sa huby všeobecne používajú. Klobúky môžeme smažiť ako prírodné alebo obaľované rezne, na drobno nakrájané pod mäso, na dusenie, do polievok, omáčok i fašírok. Hliva je veľmi vhodná na sterilizáciu na kyslo so zeleninou a následne sa môže použiť do šalátov.

Recepty si môžete pozrieť na našej web. stránke: www.hriby.eu/recepty.php

Návod na očkovanie do dreva

Ján Jánoš, 906 21 Jablonka 63, +421 948 650 307, obchod@hriby.eu, www.hriby.eu

Hlíva ustřičná

Pleurotus ostreatus

Hlíva je dřevokazná houba, jejíž popularita stále roste. Platí pro ni všechny dietetické a léčivé vlastnosti popsané obecně u dřevokazných hub. Hlíva se vyskytuje u nás v přírodě, plodnice můžeme najít v říjnu a listopadu, méně v dubnu. Z toho vyplývá, že jde o houbu poměrně chladnomilnou. Intenzivním způsobem ji pěstujeme na slámě v pytlích, extenzivně na pařezech listnatých dřevin venku. Pěstování hlívy je poměrně jednoduché a zvládne ho téměř každý. Také potřeby pro pěstování jsou pro většinu pěstitelů snadno dostupné. Proto se hlíva těší velkému zájmu amatérských pěstitelů. Výnosy hlívy dosahují 10 - 30 % hmotnosti substrátu.

INTENZIVNÍ PĚSTOVÁNÍ HLÍVY

Potřeby na pěstování

Řezaná nebo drcená pšeničná, žitná, řepková sláma, piliny nebo dřevní štěpka, PE (polyetylénové) pytle, sadba hlívy.

Prostory pro pěstování

Místnost s teplotou od 8 °C do 18 °C (ideálně 13 °C) s rozptýleným světlem (ne přímé sluneční záření), možností udržovat vyšší vlhkost vzduchu (asi 75 %) a větrat (např. sklepy s oknem, garáže, haly, bývalé stáje, kůlny, severní strana budovy, pod stromy, keři atd.).

Příprava substrátu

Používáme piliny nebo kvalitní, suchou slámu, bez přítomnosti plísní. Slámu anebo piliny nasypeme do silného PE pytle, stlačíme ji a zalijeme horkou vodou tak, aby byla veškerá sláma ponořena a pytel uzavřeme provázkem. Vodu v pytli necháme 12 hodin a potom uřízneme spodní rohy a necháme vodu vytéct. Pokud nemáme pytel ze silného PE můžeme slámu spařit v nějaké nádobě, případně namočenou slámu můžeme spařit v hrnci na brambory. Spařenou slámu vysypeme na čistou fólii a necháme vychladnout na teplotu asi 25 °C.

Očkování sadbou

Vychladlou slámu promícháme se sadbou a vše vrátíme zpět do pytla a zmákneme rukou nebo slámu z pytle nevysypeme, ale uděláme ve slámě tři nebo více stejně od sebe vzdálených vertikálních otvorů od vrchu až po dno, do kterých nasypeme sadbu. Na vytvoření otvorů můžeme použít rovnou tyč nebo trubku, kterou důkladně očistíme. Pak pytel opět uzavřeme provázkem. Jedním litrem sadby naložíme asi 25 kg mokré slámy (substrátu) - tj. asi dva pytly o průměru 30 cm a výšce 70 cm. Do pytle nařízneme řezy v délce asi 1 - 2 cm a množství 10 - 20 řezů na jednom pytli.

Růst podhoubí

Pytel s naočkaným substrátem uložíme do místo (v této fázi je jedno, jestli je v místnosti světlo nebo tma, není vhodné, aby na pytlu svítilo slunce) o teplotě kolem 22 °C, ne více než 30 °C. Podhoubí prorůstá substrátem nejlépe při 27 °C. Dobře zpracovaný substrát je při optimální teplotě prorostlý za 14 dnů. Při nižších teplotách prorůstá déle. Zde je substrát prorostlý poznamáno podle stejnometerného zběhlání povrchu. Pokud se v pytli objeví jiná plíseň, znamená to, že jsme slámu špatně ošetřili, případně nebyla dodržena dostatečná hygiena při očkování.

Hlíva královská

Pleurotus eryngii

Hlíva plicní

Pleurotus pulmonarius

Růst plodnic

Přes otvory v pytli začnou vyrůstat plodnice. Plodnice rostou v trsech a postupně v několika vlnách. V domácích podmínkách sklízíme 3 - 6 sklizní, které by v optimálních podmínkách měly proběhnout za 3 - 6 měsíců. Prostory dobře větráme a vzdušnou vlhkost případně zvyšujeme kropením podlahy. Pokud mají plodnice dlouhé nožičky a malé klobouky znamená to nedostatek čerstvého vzduchu, případně světla.

Sběr plodnic

Trsy plodnic sklízíme vždy celé, bez ohledu na to, že jsou v trsu malé plodničky. Sklízíme vždy vylomením trsu z pytla.

EXTENZIVNÍ PĚSTOVÁNÍ HLÍVY

Extenzivní pěstování hlívy je velmi jednoduchý způsob pěstování. Výhodou je dlouhodobé plození, dekorativnost hub na zahradě a téměř bezpracná likvidace kmenů nebo pařezů listnatých stromů.

Potřeby k pěstování

Čerstvě seříznuté, zdravé kmeny živých listnatých stromů (nejlépe ořech, topol, vrba nebo buk) případně pařezy těchto stromů. Sadba hlívy, polyethylenový pytel a parafín nebo štěpařský vosk, roubovací pásek, horká voda od 80° C až po 100° C.

Místo pěstování

Vlhčí stinné místo v zahrádce (není vhodné přímé sluneční světlo).

Příprava kmenů

Kmeny nařežeme na délku 15 - 30 cm, kratší kmeny dřívě prorostou podhoubím, je však nutno je osadit do vlhčích míst. Pokud budeme očkovat zářezy nebo otvory doporučujeme délku kmene okolo 50 cm a rychlosť prorůstání můžeme ovlivnit vzdáleností otvorů nebo zářezů. Kmeny používáme s kroužkou.

Očkování sadbou

(nejvhodnější je očkovat v letním období)

Sadbou se očkuje na řezných plochách pařezů, případně do zářezů (kmen nařízneme pilou do 1 / 3 a střídavě z jedné i druhé strany kmene) nebo otvorů o průměru 12 - 15 mm vyvrtnaných po obvodu kmene. Do vyschlého, starého nebo nemocného dřeva neočkujeme! Neočkujeme také od zcela čerstvě pořezaných stromů, z nichž teče míza, protože ta zabraňuje růstu mycelia. Pokud očkujeme na řezných plochách, na dno pytla nasypeme sadbu a na sadbu řeznou plochou postavíme kmen nařezaný na kotouče a mezikáždou

řeznou plochu dáme tenkou vrstvu sadby. Na horní řeznou plochu nasypeme sadbu a pytel uzavřeme. Kmeny spojíme hřebíčkem.

Prorůstání kmenů podhoubím

Naočkané pařezy překryjeme fólií na udržení vlhkosti a na fólii naházíme zeminu, staré seno nebo nějaký snadno dostupný materiál, kterým zabráníme přehřátí pařezy při přímém slunečním světlu. Podhoubí prorůstá nejlépe při teplotě kolem 20 až 25 °C. Doba prorůstání je 2 - 4 měsíce podle vzdálenosti očkovacích míst a tvrdosti dřeva.

Uložení kmenů k plození

Prorostlé kmeny vymijeme z pytlů a zakopeme horizontálně (ležmo) do země tak, aby 2/3 byly v půdě a 1/3 nad povrchem. Vybíráme stinné místo s vlhkou půdou. V místě však nesmí být vysoká hladina spodní vody, protože podhoubí pod vodou v krátkém čase odumírá. Z prerostlých pařezů odstraníme fólii. V době sucha okolo kmenů začláváme a půdu udržujeme stálé vlhkou.

Tvorba plodnic

Takto připravené kmeny plodí na jaře a na podzim, někdy i po výraznějším ochlazení v létě a při mírném průběhu zimy. První rok bývá většinou úroda slabší, nejsilnější je druhý a třetí rok, potom úrodnost opět klesá. Měkké dřevo plodí 3 - 6 let, tvrdé dřevo 5 - 10 let. Pak můžeme rozložené kmeny zkompостovat.

Skladování plodnic

Plodnice hlívy můžeme skladovat v chladničce při teplotě do + 4 °C maximálně 5 dnů. Plodnice ukládáme lupy směrem nahoru.

Využití plodnic

Plodnice hlívy je možné použít ve všech úpravách v jakých se houby obecně používají. Klobouky můžeme smažit jako přírodní nebo obalované řízky, nadrobno nakrájené pod maso, k dušení, do polévek, omaček i karbanátků. Hlíva je velmi vhodná ke sterilizaci na kyselo se zeleninou a následně použít do salátů.

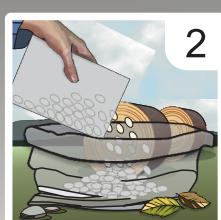
Upozornění !

Výtrusy hlívy (spóry) mohou ve větším množství v uzavřených menších prostorách u některých lidí vyvolat při vdechování některé alergické projevy, proto místnosti větráme. Větší množství spór vytváří hlíva plicní.

Recepty si můžete prohlédnout na naši web. stránce: www.hriby.eu/recepty.php

Návod na očkování do dřeva

Ján Jánoš, 906 21 Jablonka 63, +421 948 650 307, obchod@hriby.eu, www.hriby.eu